

Pháp luật và phát triển

MPP4 – L3
06/12/2011

➤MPP4 12/2011

Nội dung thảo luận

- **Các lý thuyết nghiên cứu luật học**
- **Mối quan hệ giữa pháp luật và kinh tế**
 - Quan niệm của Marx
 - Quan niệm của Weber
 - Từ góc nhìn Kinh tế & Luật (Law and Economics)
- **WGI 1996-2008**
 - Tương tác giữa pháp luật, chế độ pháp quyền và phát triển
- **Thảo luận Pistor & Wellons (1998): Vai trò của pháp luật và các thiết chế pháp lý trong sự phát triển của Châu Á 1960-1995**
 - Tình huống: Pháp luật Trung Quốc và VN sau 2000

➤MPP4 12/2011

Ôn tập: Pháp luật là gì?

Luôn xuất hiện nhu cầu tạo ra => những quy tắc ứng xử được Nhà nước thừa nhận, cưỡng chế thi hành khi cần thiết để duy trì cuộc chung sống hòa bình giữa con người, các thế lực trong xã hội => Pháp luật

➤MPP4 12/2011

➤MPP4 12/2011

Nhìn nhận vĩ mô

➤ **Marx:**

→ Nhà nước và pháp luật tương ứng với chế độ sở hữu về tư liệu sản xuất => pháp luật là thượng tầng phản ánh quan hệ sở hữu

➤ **Weber:**

→ Nhà nước và pháp luật hiệu quả => làm cho can thiệp của nhà nước vào đời sống kinh tế trở nên dự báo trước được => hạn chế cai trị tùy tiện => bảo đảm tự do sở hữu, tự do kế hoạch và tiệm cận công lý => pháp luật là hạ tầng đảm bảo cho kinh tế phát triển

Weber: Đặc trưng của “pháp luật hiệu quả”

- Có tính khái quát cao
- Có khả năng áp dụng chung
- Có hiệu lực bắt buộc phải tuân thủ đối với mọi chủ thể
- Có hệ thống công chức chuyên nghiệp và quan liêu thừa hành

Du nhập pháp luật Phương Tây vào Châu Á (Đông Á)

- 1889 HP quân chủ lập hiến Nhật Bản, du nhập dân luật và thương luật Phương Tây
- Ảnh hưởng của dân luật ở Hàn Quốc và Đài Loan
- Trung Quốc 1925 => BLDS 5 quyển 1931
- Tình trạng du nhập pháp luật ở Việt Nam thời thuộc Pháp
- Tổng quan về hai hệ thống pháp luật dân sự và án lệ và ảnh hưởng của chúng ở Châu Á
 - Dân luật: Nhật Bản, Hàn Quốc, Đài Loan, Trung Quốc, VN, Indonexia
 - Án lệ: Hongkong, Singapore, Malaysia, Philippines, Ấn Độ
- Thảo luận Pistor & Wellons (1998): Vai trò của pháp luật và các thiết chế pháp lý trong sự phát triển của Châu Á 1960-1995
 - Tình huống nghiên cứu thêm: Pháp luật Trung Quốc và VN sau 2000

➤MPP4 12/2011

Nhìn nhận từ góc độ vi mô

- Thuyết vị lợi và luật
- Thuyết hiệu quả, cân bằng và luật
 - Ví dụ: Luật đình công, luật thuế
- Thuyết về chi phí giao dịch và luật
 - Ví dụ: Luật công ty, Luật hợp đồng, Luật tài sản
- Lý thuyết trò chơi và luật
 - Ví dụ: Giải quyết tranh chấp
- Hàng hóa công và luật
 - Ví dụ: Luật Bảo vệ môi trường, Luật SHTT
- Hiệu ứng mạng và luật
 - Ví dụ: Pháp luật liên quan đến thương hiệu, tiêu chuẩn, quy chuẩn
- Thông tin bất cân xứng và luật
 - Ví dụ: Luật bảo hiểm, chứng khoán
- Kinh tế học thể chế và luật
 - Ví dụ: thể chế cạnh tranh, chứng khoán, đăng ký thông tin

➤MPP4 12/2011

Vấn đề: Hiệu lực và chất lượng pháp luật phục vụ phát triển

- **Đo lường chất lượng văn bản pháp luật dựa trên quy phạm**
 - cố gắng của OECD đo lường chất lượng văn bản (regulatory quality)
 - Các tiêu chí của Luật ban hành VBQPPL 2008
 - [WGI 1996-2011](#)
 - PCT (VCCI), PAPI (nhóm của GS Đặng Ngọc Dinh)
- **Đo lường qua khảo sát thể chế cạnh tranh/thay thế (nhìn nhận pháp luật như một thể chế xã hội)**
 - Luật pháp như một thể chế (xây dựng, vận hành, thay đổi)
 - Luân cạnh tranh với các thể chế khác (phi chính thức, thể chế nước ngoài)
 - Điều tra của WB, UNDP
- **WJP: 16 công cụ đo lường chất lượng nền pháp quyền**
 - www.worldjusticeproject.org

➤MPP4 12/2011

OECD: Các yêu cầu cho văn bản pháp luật tốt

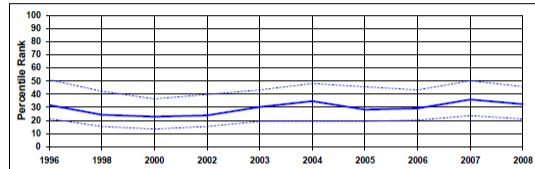
-
- Phục vụ các mục tiêu chính xác, rõ ràng đã ấn định trước;
 - Có cơ sở pháp luật, thực tiễn chắc chắn;
 - Mang lại lợi ích nhiều hơn là chi phí, có tính tới tác động phân bổ trên toàn xã hội, các yếu tố kinh tế, xã hội và môi trường;
 - Giảm thiểu chi phí và tác động lệch lạc tới thị trường;
 - Khuyến khích cạnh tranh, thông qua khuyến khích thị trường và các phương pháp tiếp cận dựa trên cơ sở mục tiêu đã định;
 - Rõ ràng, đơn giản, thiết thực đối với người sử dụng,
 - Phù hợp, tương thích với các chính sách, pháp luật khác;
 - Tương tích ở mức độ tối đa đối với các nguyên tắc về khuyến khích cạnh tranh, thương mại trong pháp luật quốc gia và các điều ước quốc tế

➤MPP4 12/2011

Governance Matters 2009

Worldwide Governance Indicators, 1996-2008

VIETNAM, 1996-2008
Aggregate Indicator: Regulatory Quality

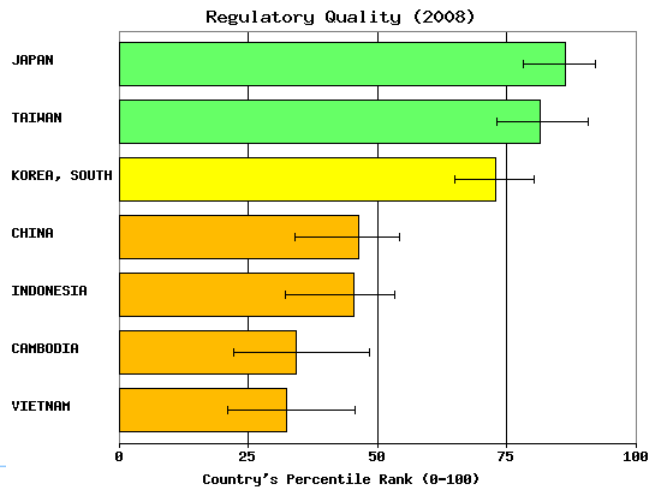

Individual Indicators used to construct Regulatory Quality

Code	Source	Website	1996	1998	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ADB	African Development Bank Country Policy and Institutional Assessments	http://www.afdb.org/	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP
ASD	Asian Development Bank Country Policy and Institutional Assessments	http://www.adb.org/	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP
BEP	Business Enterprise Environment Survey	http://www.worldbank.org/eca/governance	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP
BTI	Bertelsmann Transformation Index	http://www.bertelsmann-transformation-index.de/	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP
DRI	Global Insight Global Risk Service	http://www.globalinsight.com	0.75	0.75	0.72	0.73	0.73	0.83	0.87	0.90	0.90	0.89
EBR	European Bank for Reconstruction & Development Transition Report	http://www.ebrd.org	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP
EU	Eurostat Intelligence Unit	http://www.europa.eu	0.40	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45
GAD	Global Development Indicators	http://www.datacatalogue.org.uk	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP
GCI	Global Competitiveness Index	http://www.weforum.org	0.39	0.48	0.39	0.44	0.51	0.48	0.41	0.40	0.46	0.47
HER	Heritage Foundation Index of Economic Freedom	http://www.heritage.org	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30
IFD	IFAD Rural Sector Performance Assessments	http://www.ifad.org	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP
IPD	Institutional Profiles Database	http://www.cpi.gov.uk	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP
MGI	Meridian Intelligence Group (Grey Area) Dynamics	http://www.meridianintelligence.com	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP
PIA	World Bank Country Policy and Institutional Assessments	http://www.worldbank.org	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP
PRG	Political Risk Services International Country Risk Guide	http://www.prsgroup.com	0.45	0.42	0.55	0.59	0.55	0.68	0.68	0.73	0.73	0.64
WCI	World Competitiveness Yearbook	http://www.wci.ch	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP
WMI	Worldwide Governance Indicators	http://www.worldbank.org	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP	NP

►MPP4 12/2011

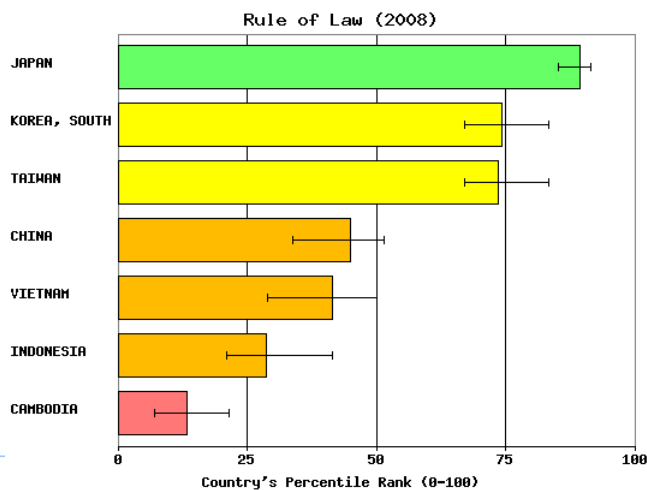
Chất lượng pháp quy

Source: Kaufmann D., A. Kraay, and M. Mastruzzi 2009: Governance Matters VIII: Governance Indicators For 1996-2008

►MPP4 12/2011

Mức độ thực thi chế độ pháp quyền

➤MPP4 12/2011

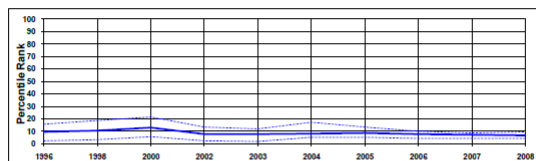
Source: Kaufmann D., A. Kraay, and M. Mastruzzi 2009: Governance Matters VIII: Governance

Governance Matters 2009

Worldwide Governance Indicators, 1996-2008

VIETNAM, 1996-2008

Aggregate Indicator: Voice & Accountability

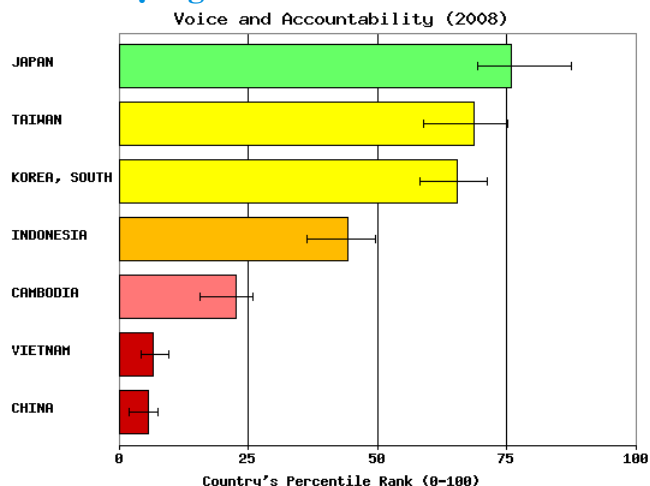

Individual Indicators used to construct Voice & Accountability

Code	Source	Website	1996	1998	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ABO	OECD Development Center African Economic Outlook	http://www.africanoutlook.org	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
AFR	Afrobarometer	http://www.afrobarometer.org	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
BTI	Bertelsmann Transformation Index	http://www.bertelsmann-transformation-index.de/	--	--	0.00	0.00	0.17	0.17	0.17	0.18	0.18	0.18
CCR	Freedom House Countries at the Crossroads	http://www.freedomhouse.org	--	--	--	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29	0.29
BIU	Economist Intelligence Unit	http://www.eiu.com	0.13	0.13	0.13	0.31	0.13	0.13	0.13	0.19	0.22	0.22
FRH	Freedom House	http://www.freedomhouse.org	0.16	0.16	0.14	0.13	0.13	0.13	0.19	0.20	0.17	0.17
GAD	Ceressus Corporate Intelligence Gray Area Dynamics	http://www.ceressusintelligence.com	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0.30
GCS	World Economic Forum Global Competitiveness Survey	http://www.weforum.org	--	--	0.33	0.43	0.49	0.47	0.41	0.45	0.50	0.50
GI	Global Integrity Index	http://www.globalintegrity.org	--	--	--	--	--	--	--	0.27	0.27	0.27
GWIP	Global World Press	http://www.galileoindicators.com	--	--	--	--	--	--	--	0.57	0.76	0.77
HUM	Congressional/Russell (CIR) Human Rights Database	http://www.congressionalrussell.org	0.00	0.00	0.00	0.00	0.13	0.00	0.00	0.00	0.06	0.06
IPD	IFAD Rural Sector Performance Assessments	http://www.ifad.org	--	--	--	--	--	0.53	0.71	0.71	0.71	0.85
IPO	Institutional Profiles Database	http://www.capi.fr	--	--	--	--	--	--	--	0.34	0.34	0.34
LBO	Latinobarometro	http://www.latinobarometro.org	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
MSI	RES Media Sustainability Index	http://www.msi.org	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
OBI	International Budget Project Open Budget Index	http://www.internationalbudget.org	--	--	--	--	--	--	--	0.02	0.02	0.09
PRS	Political Risk Services International Country Risk Guide	http://www.prsguide.com	0.42	0.17	0.25	0.25	0.25	0.33	0.33	0.33	0.33	0.33
RPI	Reporters Without Borders Press Freedom Index	http://www.rsf.org	--	--	--	0.19	0.11	0.19	0.33	0.38	0.30	0.14
VAB	Vanderbilt University Americas Barometer Survey	http://www.burtonbarometer.com	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
WCY	Institute for management & development World Competitiveness Yearbook	http://www.wci.ch	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
WMO	Global Insight Business Conditions and Risk Indicators	http://www.globalinsight.com	--	0.50	0.50	0.50	0.50	0.44	0.38	0.38	0.38	0.38

➤MPP4 12/2011

Trách nhiệm giải trình: So sánh

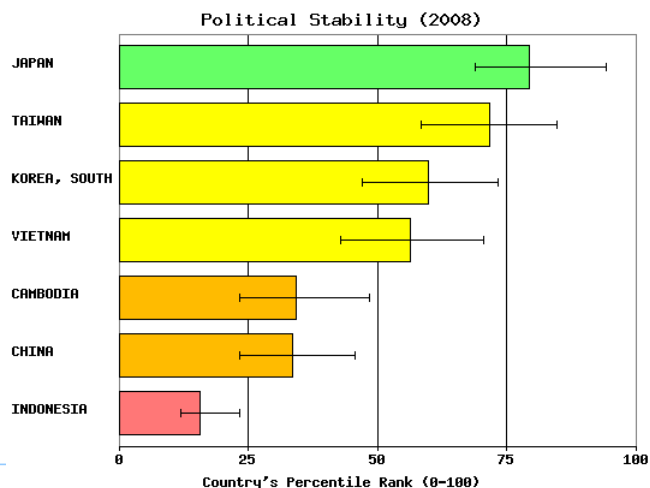

Source: Kaufmann D., A. Kraay, and M. Mastruzzi 2009: Governance Matters VIII: Governance Indicators for 1996-2008

Note: The governance indicators presented here aggregate the views on the quality of governance provided by a large number of enterprise, citizen and expert survey respondents in industrial and developing countries. These data are gathered from a number of survey institutes, think tanks, non-governmental organizations, and international organizations.

>MPP4 12/2011

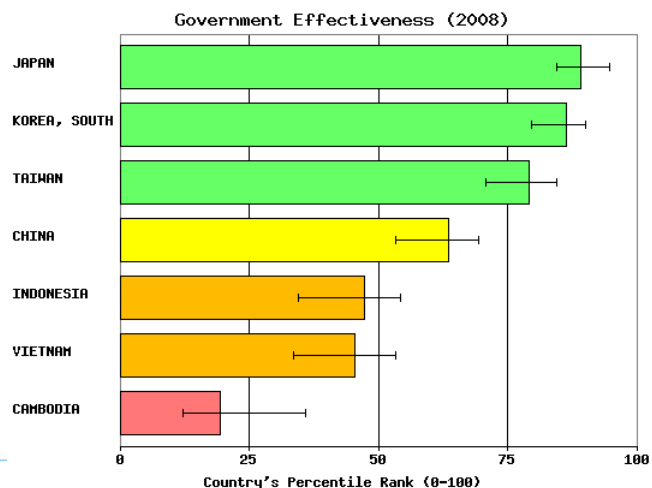
Ổn định chính trị: So sánh

Source: Kaufmann D., A. Kraay, and M. Mastruzzi 2009: Governance Matters VIII: Governance Indicators for 1996-2008

>MPP4 12/2011

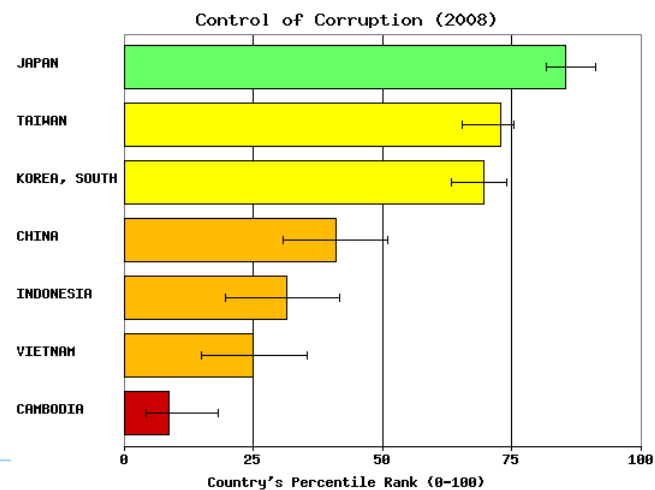
Năng lực của chính quyền

Source: Kaufmann D., A. Kraay, and M. Mastruzzi 2009: Governance Matters VIII: Governance Indicators for 1996-2008

>MPP4 12/2011

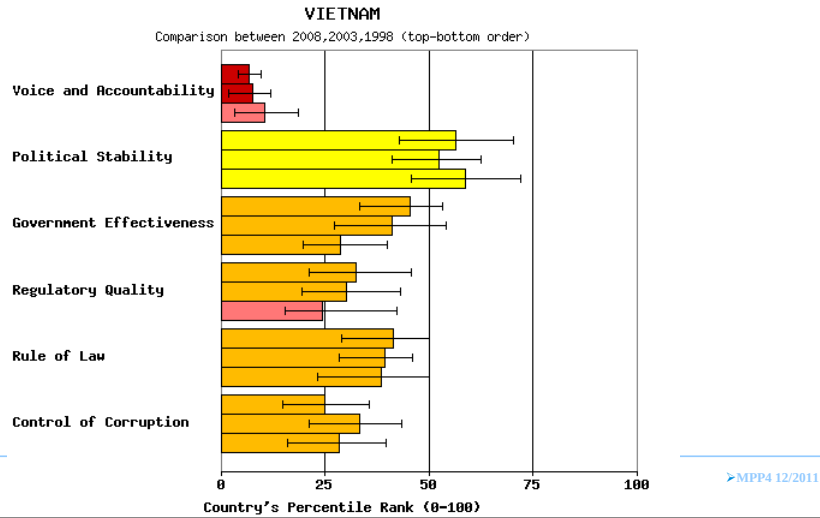
Phòng & chống tham nhũng

Source: Kaufmann D., A. Kraay, and M. Mastruzzi 2009: Governance Matters VIII: Governance Indicators for 1996-2008

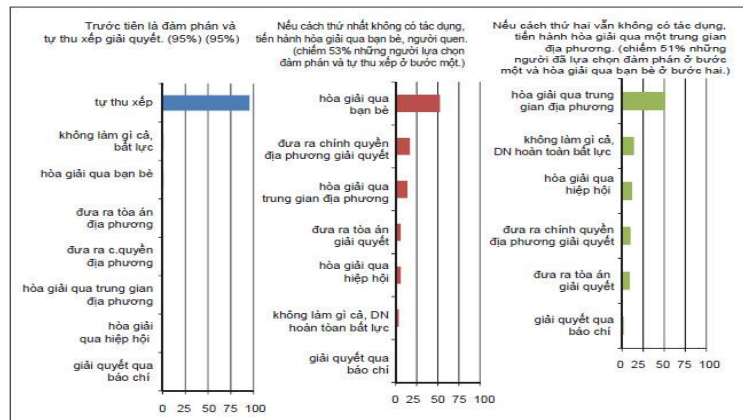
>MPP4 12/2011

Các tiêu chí đo lường quản trị nhà nước: Việt Nam

Các thể chế phi chính thức: Cảm nhận qua kết quả điều tra

Hình 5.5. Các cách thức giải quyết tranh chấp kinh doanh

Nguồn: Tự ước tính dựa trên Khảo sát Năng lực Cạnh tranh Cấp tỉnh (PCI) 2008 tiến hành bởi VCCI-VNCL.